

گاہنامہ خبری – تحلیلی «آفریقا»

شماره ۱۰

نیمہ اول شہریور ۱۳۹۹

صاحب امتیاز: مرکز مطالعات آفریقا (دانشگاه تربیت مدرس)

مدیر مسئول: دکتر سیروس احمدی نوحدانی

سرمدیر: دکتر میثم میرزائی تبار

مدیر اجرایی: دکتر مجید رسولی

سرمقاله

به نام خدا

راهبردهای بهره‌گیری از ظرفیت‌های اقتصادی آفریقا

دهه ۱۹۷۰ قاره آفریقا با عنوان دهه استبداد، سوء مدیریت و بدهکاری شناخته می‌شود. تا اواخر دهه ۱۹۸۰ و اوایل دهه ۱۹۹۰ گفتمان غالب در ارتباط با آفریقا اغلب به صورت گفتمانی آمیخته با بدبینی و مباحث امنیتی و فقر و بیماری و ... بود. بعد از این دهه، با توجه به رشد اقتصادی برخی از کشورهای جهان از جمله چین و نیاز به مواد اولیه همچون نفت و گاز، توجه این کشورها به آفریقا معطوف شد. از این دوره به بعد، توجه به ظرفیت‌های منحصر به فرد و بکر این قاره در مرکز سیاست‌های کشورهای قدرتمند منطقه‌ای و جهانی برای دسترسی به منابع طبیعی و بهره‌گیری از نیروی انسانی ارزان آن جلب شد. البته باید گفت تا زمانی که آفریقا از نظر اقتصادی عقب بماند به عنوان منبعی از بی‌ثباتی و افراط‌گرایی خواهد بود اما اگر به فرصت‌های رشد اقتصادی این قاره توجه شود، می‌تواند یکی از منابع اصلی برای رشد اقتصاد جهانی باشد. برخی بر این اعتقاد هستند که اگر آفریقا قادر باشد تا اصلاحات ساختاری را حفظ و تسریع نماید، کشورهای این قاره قادر هستند تا رشد سریع‌تری را نسبت به ۵۰ سال گذشته چین طی نمایند. انباشت سرمایه در این قاره برابر با ۶,۶ درصد است که سطحی مشابه با سرمایه موجود در آسیا دارد. میانگین تشکیل سرمایه ثابت برابر با ۲۲ درصد تولید ناخالص داخلی برای کل قاره است که برای ۱۶ کشور آفریقایی بیش از ۳۰ درصد از تولید ناخالص داخلی را در بردارد. در این ارتباط مک‌کینزی پیش‌بینی کرده است که تا سال ۲۰۲۵ میلادی، ۵,۶ تریلیون دلار فرصت تجاری در آفریقا به وجود خواهد آمد. برخی فرصت‌ها در کشاورزی نهفته است؛ اگر آفریقا قادر باشد تا ۶۰ درصد از زمین‌های زراعی خود را برای کشاورزی مورد بهره‌برداری قرار دهد، می‌تواند ۲ تا ۳ برابر حبوبات و غلات بیشتری را تولید کند. فرصت‌های دیگر نیز در زیرساخت‌های این قاره نهفته است؛ از سال ۲۰۱۰ آفریقا برای ارتقاء بخش انرژی، آب و حمل و نقل هر ساله به ۴۶ میلیارد دلار هزینه اضافی نیاز دارد. فرصت‌های ارزشمند دیگر برای سرمایه‌گذاری شامل وجود ۱۰ درصد ذخایر نفتی، ۴۰ درصد طلا، ۸۰ درصد پلاتین جهان است. براساس گزارش تحقیقات اقتصادی گلدمن در سال ۲۰۱۹، رشد تولید ناخالص داخلی آفریقا حدود ۳ درصد بوده است. این گزارش نشان می‌دهد که محرک‌های اصلی برای رشد اقتصادی آفریقا محرک‌های ساختاری هستند و این امر خود نیازمند حمایت از ثبات سیاسی و دموکراتیزه کردن، افزایش هماهنگی سیاست‌ها برای سهولت انجام کارها، کاهش بدهی، آزاد نمودن بازارهای مالی، جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و در نهایت تسهیل برای انتقال فناوری و پرورش نیروی انسانی است. لذا برای استفاده از ظرفیت‌های اقتصادی این قاره، راهبردهای زیر را می‌توان مدنظر قرار داد:

تغییر و جایگزینی دیدگاه فرصت محور نسبت به قاره آفریقا: جمعیت و بازارهای در حال رشد آفریقا فرصت‌های مهمی را برای تجارت در عرصه بین‌الملل فراهم کرده است. از سوی دیگر نوآوری و سرمایه‌گذاری بیشتر که از طریق تجارت برای تأمین نیازهای جهانی در این قاره وجود دارد سبب ایجاد اشتغال و کاهش فقر در آن خواهد شد. فرصت‌های

اقتصادی این قاره عبارتند از نیروی کار که تا سال ۲۰۳۰ به ۲-۳ برابر دوره کنونی می‌رسد و این به معنای وجود نیروی کار جوان است که در صورت آموزش و مهارت می‌توانند به عنوان یک نیروی محرکه بالقوه با پتانسیل بالا در راستای رشد و توسعه اقتصادی مورد استفاده قرار گیرد. تولید ناخالص داخلی قاره آفریقا نیز به عنوان فرصت دیگری می‌باشد که با توجه به تحولات شمال آفریقا در سال ۲۰۱۱ و سقوط قیمت نفت در سال ۲۰۱۴، رشد اقتصادی ۵,۴ درصدی کشورهای آفریقایی نشان دهنده چشم اندازهای آینده پر رونق در این قاره است. شاخص رشد اقتصادی بانک جهانی نشان داده است که در سال ۲۰۱۸ شش کشور آفریقایی از جمله غنا دارای رتبه بالایی در رشد اقتصادی بوده‌اند و شاخص تجارت جهانی در سال ۲۰۱۹ نیز نشان داده است که آفریقای جنوبی دارای بیشترین اصلاحات مثبت شده در سطح جهانی بوده است. در واقع، انقلاب صنعتی آفریقا سبب شده است تا صنعت اتومبیل سازی رونق بالایی داشته باشد که پیش بینی می‌گردد طی یک دهه اخیر تولید خودرو دو برابر و به ارزش یک تریلیون دلار برسد. احتمالاً سه چهارم این رشد از طریق تولید به منظور جایگزینی واردات و تأمین تقاضای محلی در حال رشد حاصل می‌شود. از سوی دیگر کشت و صنعت و برخی از خدمات مبتنی بر فناوری اطلاعات و ارتباطات می‌تواند به عنوان سکوی رشد برای این قاره محسوب گردد. شتاب اقتصادی و بهبود فضای کسب و کار سبب تحول در بخش‌های اقتصادی این قاره شده است که می‌تواند به عنوان یک راهبرد مهم برای حضور در کشورهای این قاره مورد استفاده قرار گیرد.

بهره‌وری رقابت پذیری قدرت‌های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای در قاره آفریقا: نیروی انسانی و بهره برداری مناسب از منابع فیزیکی به عنوان عوامل کلیدی برای رشد اقتصادی و بهبود عملکرد محسوب می‌شوند. بررسی‌ها نشان داده است که در دهه ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰ بسیاری از شرکت‌های دولتی ناکارآمدی خود را در رشد اقتصادی قاره آفریقا ثابت نموده‌اند. با توجه به اینکه این شرکت‌ها از قدرت انحصاری برخوردار بوده و اغلب نیز یارانه عمومی دریافت می‌کرده‌اند دارای عدم نوآوری برای توسعه اقتصادی کشورها بوده‌اند و از این رو شکست آنان در امر توسعه و رشد اقتصادی کشورهای آفریقایی مشهود است. همچنین در طی دهه‌های ۱۹۷۰-۱۹۸۰ هزینه‌های سرمایه گذاری عمومی نیز بدون بازده و یا بدون بازگشت بوده است. از این رو می‌توان عدم اعتمادی که دولت و بخش عمومی به این نوع شرکت‌ها دارد، به عنوان یک عامل برای افزایش سرمایه گذاری در سطح کلان و خرد در کشورهای آفریقایی از سوی قدرت‌های جهانی و منطقه‌ای مورد توجه قرار گیرد. این سرمایه گذاری می‌تواند در امر فناوری و آموزش مد نظر قرار گیرد تا از طریق بهبود سیستم‌های آموزشی بتوان بهره وری جهانی را با بهره گیری از دانش افزایش داد.

بازار شناسی و بازار سنجی کشورهای آفریقایی: آفریقا همچنان شاهد افزایش تقاضای جهانی برای نفت، گاز طبیعی، مواد معدنی، غذا، زمین‌های زراعی و سایر منابع طبیعی می‌باشد. این قاره به داشتن ثروت‌های فراوان شامل ۱۰ درصد ذخیره نفت جهان، ۴۰ درصد ذخیره طلا، ۸۰ درصد تا ۹۰ درصد فلزات گروه کروم و پلاتین، مباحثات می‌کند. تقاضا برای مواد خام، به دلیل اقتصادهای نوظهور که در حال حاضر نیمی از کل بازرگانی آفریقا را تشکیل می‌دهند، بیشترین افزایش را داشته است. هنگامی که الگوهای تجاری تغییر کردند، دولت‌های آفریقایی، انواع جدیدی از اقتصاد مشارکتی را به وجود آوردند که در آن خریداران به این کشورها پیش پرداخت می‌دهند، سرمایه‌گذاری‌های زیربنایی می‌کنند و مهارت‌های مدیریتی و تکنولوژی را با هم به اشتراک می‌گذارند. سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در آفریقا، از میزان ۹ میلیارد دلار در سال ۲۰۰۰ به ۶۲ میلیارد دلار در سال ۲۰۰۸ افزایش یافت، این تقریباً مانند روندی است که (طبق محاسبات وابسته به

تولید ناخالص داخلی) در چین طی شد. رشد درازمدت آفریقا همچنین به طور فزاینده‌ای گرایش‌های اجتماعی و جمعیتی وابسته به هم را که موتورهای جدید رشد اقتصاد خانگی هستند، منعکس می‌کند. در این میان شهری‌سازی و افزایش طبقه متوسط مصرف‌کنندگان آفریقایی از همه مهم‌تر است. در سال ۱۹۸۰ تنها ۲۸ درصد آفریقایی‌ها در شهرها زندگی می‌کردند و امروزه این میزان به ۴۰ درصد افزایش یافته است؛ یعنی در صدی نزدیک به جمعیت شهرنشین چین و بیشتر از هند که طبق برنامه افزایش نیز خواهد یافت. هنگامی که آفریقایی‌های بیشتری از کارهای زراعی به حرفه‌های مدنی روی می‌آورند، درآمد آنها افزایش می‌یابد. در سال ۲۰۰۸ حدود ۸۵ میلیون خانوار مبلغی بالغ بر ۵۰۰۰ دلار یا بیشتر دریافت می‌کردند که از آن پس در این سطح بالاتر زندگی، نیمی از درآمد خود را صرف خرید اقلامی غیر از غذا می‌کردند. طبق برنامه بلندمدت رشد اقتصادی، تعداد خانوارهای با هزینه‌های جانبی (متفرقه) طی ۱۰ سال آینده به ۵۰ درصد افزایش می‌یابد؛ یعنی به ۱۲۸ میلیون خانوار خواهد رسید. ضمناً نیروی کار در آفریقا در حال افزایش است. تا سال ۲۰۴۰ این میزان قرار است به ۱/۲ میلیارد برسد و از چین و هند پیشی بگیرد. اگر آفریقا قادر باشد جمعیت جوان خود را از لحاظ آموزش و مهارت‌های مورد نیاز تأمین کند، این نیروی عظیم کار سهم عمده‌ای در مصرف و نیز تولید جهانی خواهد داشت. بنابراین برای استفاده مناسب از ظرفیت‌های اقتصادی این قاره باید به بحث نیاز سنجی کشورهای آفریقایی توجه بسزایی کرد.

دکتر ریحانه صالح آبادی

دانش آموخته جغرافیای سیاسی دانشگاه تربیت مدرس

اخبار و گزارش‌های خبری

نیجر با طرح اسنپ بک آمریکا درباره ایران مخالفت کرد

اندونزی که در ماه اگوست ریاست دوره ای شورای امنیت سازمان ملل را بر عهده داشت گفت در جایگاهی قرار ندارد که اقدامی در زمینه ابلاغیه آمریکا انجام دهد چون ۱۳ عضو شورای امنیت مخالف این اقدام هستند. آمریکا بعد از شکست در تصویب پیش‌نویس قطعنامه تمدید محدودیت‌های تسلیحاتی علیه ایران در ۲۵ مرداد، اعلام کرد در تلاش برای استفاده از مفاد قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت جهت بازگرداندن تمام تحریم‌های بین‌المللی علیه ایران است.

منبع: خبرگزاری فارس، نیجر: اقدامی درباره درخواست آمریکا برای اعمال مجدد تحریم‌ها انجام نمی‌دهیم، ۱۲-۶-۱۳۹۹. در: <http://fna.ir/ezhaow>

نیجر که در ماه سپتامبر ریاست دوره‌ای شورای امنیت سازمان ملل را بر عهده دارد، اعلام کرد که هیچ اقدامی درباره ابلاغیه آمریکا برای فعال کردن ساز و کار بازگشت تحریم‌های شورای امنیت سازمان ملل علیه ایران اتخاذ نخواهد کرد چون در میان ۱۵ عضو شورای امنیت سازمان ملل در این باره اجماعی وجود ندارد. «مایک پامپئو»، وزیر خارجه آمریکا ۲۰ آگوست روند ۳۰ روزه اعمال مجدد تمام تحریم‌های بین‌المللی علیه ایران موسوم به «اسنپ بک» را فعال کرد. وی این اقدام را با ابلاغیه‌ای به شورای امنیت انجام داد که طی آن مدعی شد، ایران توافق هسته‌ای ۲۰۱۵ را نقض کرده است.

سفیر جدید ایران در آفریقای جنوبی رونوشت استوارنامه خود را تقدیم کرد

سفیر ایران در تانزانیا، مدیرکل آفریقای وزارت خارجه، رئیس اداره خلیج فارس وزارت خارجه، سرپرست سفارت ایران در ابوظبی و آخرین سفیر ایران در بحرین از جمله سمت‌های آقاجعفری در دوران فعالیت است.

آقاجعفری دوم بهمن ۱۳۹۸ با رئیس جمهور دیدار و خداحافظی کرد و ۲۰ مرداد سال جاری وارد پرتوریا شد تا عهده‌دار سفارت ایران در آفریقای جنوبی شود.

منبع: خبرگزاری فارس، سفیر جدید ایران در آفریقای جنوبی رونوشت استوارنامه خود را تقدیم کرد، ۱۳۹۹/۰۶/۰۴. در: <http://fna.ir/ezfllz>

«مهدی آقاجعفری»، سفیر جدید ایران در آفریقای جنوبی، ۴ شهریور با خانم «لوسی» رئیس کل تشریفات کشوری آفریقای جنوبی دیدار و رونوشت استوارنامه خود را تقدیم کرد.

«مهدی آقاجعفری» پیش از این دستیار وزیر خارجه در امور آفریقا بود. او به جای «محسن موحدی قمی» عهده‌دار سفارت ایران در آفریقای جنوبی شد.

دیدار سفیر ایران در سنگال با رئیس پالایشگاه این کشور

منبع: سفارت جمهوری اسلامی ایران در سنگال

دکتر محمد رضا دهشیری، سفیر جمهوری اسلامی ایران در سنگال، ۱۳ شهریور ۱۳۹۹ با جین فای، رئیس پالایشگاه این کشور دیدار و در ادامه بازدیدی از بخش های مختلف آن به عمل آورد. توسعه همکاری های دو کشور در حوزه پالایشگاهی، محور گفتگوها بود.

خلق رکورد در برگزاری مراسم عاشورا در نیجریه

جمله روز شنبه اول شهریور ۱۳۹۹ به یک مراسم عزاداری در کادونا حمله کردند که در این حمله، ۳ نفر از شیعیان به شهادت رسیدند و تعدادی نیز زخمی شدند. در روز برگزاری مراسم عاشورا نیز باز هم در کادونا، عزاداران حسینی هدف گلوله های جنگی نیروهای پلیس نیجریه قرار گرفتند که منجر به شهادت ۳ تن از آنان شد. ۱۶ نفر نیز زخمی شدند.

منبع: خبرگزاری اهل بیت (ع)، عاشورای ۲۰۲۰ در نیجریه رکورد شکست!، ۱۰ شهریور ۱۳۹۹. در:

<http://fa.abna.cc/7bX4>

نهم شهریور ۱۳۹۹ و همزمان با عاشورای حسینی، رکورد جدیدی توسط شیعیان نیجریه خلق شد. در این روز، در بیش از ۳۱۵ شهر و شهرک در ایالت های مختلف کشور نیجریه، مراسم عزاداری روز عاشورا برگزار شد. برگزاری این مراسم پر تعداد در حالی بود که هر سال مراسم عزاداری و عاشورا در نیجریه مورد حمله پلیس یا ارتش قرار می گیرد و تعدادی از شرکت کنندگان شهید و مجروح می شوند.

امسال نیز نیروهای پلیس نیجریه از همان روز اول دهه محرم به آزار و اذیت پیروان اهل بیت (ع) پرداختند؛ از

هشدار سازمان ملل درباره قحطی در سه کشور آفریقایی

سودان بار دیگر با خطر ترسناک ناامنی غذایی و احتمالاً قحطی شدید روبه رو هستند».

گوترش گفت کشورهای جنگ زده دیگر از جمله سومالی، بورکینافاسو و افغانستان نیز شاهد این بحران خواهند بود.

Source: Global NEWS, 4 African countries at risk of famine, widespread food insecurity: United Nations, 5 September 2020. In: <https://globalnews.ca/news/7318108/united-nations-famine-countries/>

آنتونیو گوترش، دبیرکل سازمان ملل براساس گزارش سالانه ۲۰۲۰ در مورد بحران غذایی و تحلیل ها درباره امنیت غذایی جهان، هشدار داد که یمن، کنگو، نیجریه و سودان در معرض گرسنگی و قحطی قرار دارند.

دبیرکل سازمان ملل با اعلام این که بودجه رسانی به منظور کمک به این کشورها بسیار کم شده است، افزود: «همین حالا باید اقدامی صورت گیرد. مردم جمهوری دموکراتیک کنگو، یمن، شمال شرق نیجریه و جنوب

شیخ الازهر سوزاندن قرآن در سوئد را جنایتی نفرت انگیز توصیف کرد

الازهر مصر پیش از این نیز در بیانیه‌هایی جنایات سوزاندن و پاره کردن قرآن در سوئد و نروژ توسط افراط گرایان را به عنوان بخشی از تظاهرات نژادپرستانه علیه اسلام و مسلمانان محکوم و تأکید کرد که این جنایات سرعت اسلام هراسی در جوامع غربی را افزایش می‌دهد. گفتنی است؛ سه نفر از فعالان حزب راست گرایان افراطی روز جمعه نسخه‌ای از قرآن کریم را در شهر مالموی سوئد سوزاندند و اقدام خود را در فضای مجازی منتشر کردند.

منبع: خبرگزاری اهل بیت (ع)، شیخ الازهر سوزاندن قرآن در سوئد را جنایتی نفرت انگیز توصیف کرد، ۱۲ شهریور

در: <http://fa.abna.cc/7bZM> .۱۳۹۹

«احمد الطیب»، شیخ الازهر مصر در بیانیه‌ای اعلام کرد: کسانی که جرأت کردند و جنایت سوزاندن قرآن کریم را مرتکب شدند بدانند که این جنایات از هر لحاظ یک تروریسم وحشیانه و نژادپرستی نفرت انگیز است که همه تمدن‌های بشری از آن به دور هستند، و هیزمی برای آتش تروریسم است که شرق و غرب از آن رنج می‌برند. شیخ الازهر در صفحه خود در فیسبوک و توئیتر نوشت: این جنایات شنیع موجب احساس نفرت، تضعیف امنیت جوامع و تهدید امیدها به گفتگوی ادیان می‌شود.

وی گفت: سوزاندن قرآن شریف، سوزاندن احساسات حدود دو میلیارد مسلمان در جهان است و تاریخ بشریت این جنایات را در صفحات شرم و ننگ ثبت خواهد کرد.

تظاهرات در موريس عليه نشت نفت و مرگ دلفین‌ها

در بدن آنها هست اما نشانه‌ای از مواد هیدروکربن نیافتند. فعالان محیط زیست خواستار تحقیقات مستقل شده‌اند و می‌گویند حیوانات یا مستقیماً در اثر نشت نفت تلف شده‌اند یا هنگام تلاش برای غرق کردن کشتی مرده‌اند. گردشگری از صنایع عمده در موريس است و نشت نفت ضربه بزرگی به این صنعت زده که بیش از مشکلات ناشی از همه‌گیری کروناست که سفرها را محدود کرده است.

منبع: پایگاه خبری محیط زیست ایران (IENA)، تظاهرات بزرگ در موريس عليه نشت نفت و مرگ

دلفین‌ها، ۱۳۹۹/۰۶/۰۹. در: <https://b2n.ir/128601>

هزاران نفر در اعتراض به نحوه برخورد مقام‌های موريس با نشت نفت و کشف لاشه ۳۹ دلفین در پورت لوئیس، پایتخت این کشور-جزیره واقع در اقیانوس هند تظاهرات کردند. این بزرگترین تظاهرات در موريس در سال‌های اخیر است. موريسي‌های مهاجر هم در شهرهای مختلف از جمله لندن، پاریس و پرت تظاهرات کردند. دولت قول ایجاد کمیته تحقیق درباره این نشت را داده است.

۲۵ ژوئیه با برخورد یک کشتی ژاپنی به یک تپه مرجانی حدود هزار تن نفت به یک ناحیه تحت حفاظت حیات وحش ریخت. بسیاری از مردم موريس معتقدند دولت می‌توانست برای جلوگیری از این نشت بیشتر بکوشد. همچنین از تصمیم غرق کردن عمدی بخشی از کشتی در پی دو تکه شدن آن انتقاد شده است.

علت مرگ دلفین‌ها هنوز روشن نیست. کارشناسان لاشه دو حیوان را معاینه کرده‌اند و می‌گویند جای گاز کوسه

درخواست غرامت میلیاردی جزیره موریس از ژاپن

Source: KYODO NEWS, Mauritius asks Japan for 3.6 bil. yen to help fishermen after oil leak, 1 Sep 2020. In: <https://english.kyodonews.net/news/2020/09/a778e0ad7c2e-japan-to-send-3rd-relief-team-to-mauritius-in-response-to-oil-spill.html?phrase=Mauritius%20&words=Mauritius>

مقامات موریس از دولت ژاپن خواستند به منظور پرداخت خسارت به ماهیگیرانی که به دلیل نشست نفت از یک کشتی ژاپنی، قایق و همچنین شغل خود را از دست داده اند، ۳,۴ میلیارد ین (۳۴ میلیون دلار) خسارت پرداخت کنند. بر اساس طرح پیشنهادی موریس، این خسارت برای ساخت ۱۰۰ قایق ماهیگیری، آموزش ۴۷۵ ماهیگیر و ۶۰ قایقران هزینه خواهد شد.

تظاهرات در سودان و درخواست برکناری دولت انتقالی این کشور

دولت انتقالی سودان آگوست ۲۰۱۹ آغاز به کار کرد و قرار است مدت زمان انتقال قدرت از نظامیان به غیرنظامیان ۳۹ ماهه باشد و در این مدت نیز قدرت میان ارتش و ائتلاف «الحریه و التعلیر» تقسیم می‌شود. «عمر البشیر» رئیس جمهور پیشین سودان فروردین ۹۸ در پی گسترش اعتراضات مردمی به نابسامانی اوضاع اقتصادی، با دخالت ارتش برکنار شد و پس از آن شورای نظامی به ریاست «عبدالفتاح البرهان» قدرت را به دست گرفت.

منبع: خبرگزاری جمهوری اسلامی (ایرنا)، معترضان سودانی خواستار برکناری دولت انتقالی این کشور شدند، ۱۳ شهریور ۱۳۹۹. در: www.irna.ir/news/84026003

صدها سودانی ۱۳ شهریور با تجمع مقابل مقر فرماندهی کل ارتش در مرکز خارطوم، با سر دادن شعار علیه دولت انتقالی به ریاست «عبدالله حمدوک»، از ارتش خواستند قدرت را به دست گیرد. شعار معترضان «ارتش ارتش نه حمدوک»، «ارتش واحد، ملت واحد»، «دولت گرسنگی باید ساقط شود» بود. تظاهرات را گروه‌های سیاسی و جریان‌های اسلامی مخالف دولت انتقالی از جمله حزب «دوله القانون و التنمية» به ریاست «محمد علی الجزولی» فراخوان داده بودند. سودان در هفته‌های گذشته با بحران اقتصادی روبرو شده و قیمت نان، آرد، سوخت و گاز به دلیل افزایش قیمت دلار در برابر پول ملی این کشور افزایش یافته است.

قطع کمک ۱۰۰ میلیون دلاری آمریکا به اتیوپی

مصر با هرگونه ساخت و ساز بر نیل که از حجم آب دریافتی‌اش بکاهد، مخالف است. اتیوپی می‌گوید برای دسترسی به یک منبع قابل اعتماد الکتریسیته به این سد نیاز دارد. زمانی که این سد به نام "رنسانس" کاملاً فعال شد بزرگترین نیروگاه هیدروالکتریک آفریقا خواهد بود و برق ۶۵ میلیون اتیوپیایی را تامین خواهد کرد.

دولت آمریکا در ارتباط با پروژه ساخت یک سد عظیم بر یکی از شاخه‌های رود نیل در حال قطع کمکی ۱۰۰ میلیون دلاری به اتیوپی است. یک منبع مطلع در آمریکا گفت: این تصمیم ناشی از اقدام اتیوپی برای پر کردن این سد پیش از رسیدن به توافق با مصر و سودان است.

سفیر اتیوپی در آمریکا به فایننشال تایمز گفت امیدوار است آمریکا نظرش را درباره قطع این کمک عوض کند. فیتسوم آرگا گفت: "ما از آنها خواسته‌ایم تجدید نظر کنند و منتظر جوابیم. امیدواریم ۱۱۷ سال روابط دیپلماتیک به دلیل یک مشکل نامربوط به دو کشور لطمه نخورد".

این حرکت احتمالاً واکنش ترامپ به تصمیم اتیوپی برای رد پیشنهاد آمریکا برای میانجیگری با مصر و سودان، تلقی خواهد شد. این گفت‌وگوها به دلیل مسائل مختلف از جمله درخواست مصر و سودان دایر بر اینکه هرگونه معامله‌ای قانوناً الزام آور باشد و چگونگی مدیریت سد در دوره‌های کم آبی متوقف شده است.

منبع: خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، قطع کمک ۱۰۰ میلیون دلاری آمریکا به اتیوپی به دلیل اختلاف بر سر سد رنسانس، ۱۳ شهریور ۱۳۹۹. در:

<https://www.isna.ir/news/99061309595>

یک منبع آگاه در کنگره آمریکا به رویترز گفت: "تا ۱۰۰ میلیون دلار یا در همین حدود قطع خواهد شد که ۲۶ میلیون دلار آن کمکی است که تا پایان سال مالی جاری منقضی می‌شود". این مقام افزود که کمک مورد نظر به امنیت منطقه‌ای و مرزی، رقابت سیاسی، ایجاد اجماع و تغذیه مرتبط است. کمک به پروژه‌های مربوط به ایدز، مهاجرت و پناهندگی و آذوقه برای برنامه صلح تحت تاثیر قرار نخواهد گرفت.

یک مقام وزارت خارجه به رویترز گفت که تصمیم اتیوپی برای شروع عملیات آبرگیری سد در حالی که مذاکره با مصر و سودان در جریان است اعتماد میان طرف‌ها را تضعیف کرده و با تعهدات اتیوپی ناسازگار است. این مقام تاکید کرد: "ایالات متحده قبلاً و به طور مکرر این نگرانی را مطرح کرده است که شروع آبرگیری سد پیش از اجرای کامل تدابیر ایمنی خطرات جدی ایجاد می‌کند".

با انتخاب کودتاگران، «آسیمی گویتا» رئیس‌جمهور مالی شد / گویتا آموزش دیده کجاست؟

منبع: فارس، واشنگتن پست و ایندپندنت. در:

<http://fna.ir/ezg8ic> /
https://www.washingtonpost.com/world/asia-pacific/mali-coup-leader-was-trained-by-us-special-operations-forces/2020/08/21/33153fbc-e31c-11ea-82d8-5e55d47e90ca_story.html /
<https://www.independent.co.uk/news/world/africa/mali-coup-leader-us-military-colonel-assimi-goita-a9682426.html>

پس از کودتای نظامی در مالی و برکناری «ابراهیم ابوبکر کیتا»، کودتاگران «آسیمی گویتا» رئیس کمیته ملی نظامی «نجات مردم» را به عنوان رئیس‌جمهور انتخاب کردند. گویتای ۳۷ ساله که از سوی نیروهای آمریکایی، فرانسوی و آلمانی آموزش دیده و سابقه همکاری با نیروهای ویژه آمریکا را نیز دارد، پیش از کودتا کمیته ملی «نجات مردم» را با هدف برگزاری انتخابات پس از برکناری ابراهیم ابوبکر تشکیل داد.

روزنامه واشنگتن پست و ایندپندنت نوشتند که «آسیمی گویتا» سال‌ها با نیروهای ویژه آمریکایی علیه «تروریسم» در غرب آفریقا همکاری کرده است.

حمایت ترکیه از کاشت قهوه در گینه

کشاورزان گینه‌ای ارائه داده است. همچنین ۱۶۰ هکتار زمین دیگر نیز برای کشت قهوه در اختیار آن‌ها قرار خواهد گرفت. در مرحله دوم، با تاسیس کارخانه تولید و بسته بندی قهوه با ظرفیت ۱۰۵ تن، قهوه‌ای با نام تجاری جدید را به بازار گینه و سایر کشورها عرضه خواهد کرد. تولید قهوه معیشت ده‌ها هزار خانواده در گینه را تأمین و یکی از مهمترین محصولات صادراتی این کشور است. **منبع:** خبرگزاری آناتولی، حمایت ترکیه از کاشت قهوه در گینه، ۳۱ آگوست ۲۰۲۰. در: <https://b2n.ir/343021>

آژانس همکاری و هماهنگی ترکیه (تیکا) اعلام کرد که در ادامه فعالیت‌های بشردوستانه خود در آفریقا از کاشت و برداشت ۷۵۰ تن قهوه "Coffee-Arabica" در زمینی به مساحت ۱۶۰۰ هکتار در گینه حمایت می‌کند. براساس بیانیه تیکا، ۳ هزار نفر از مردم گینه در این پروژه مشغول به فعالیت خواهند شد و بیش از ۲ میلیون یورو درآمد برای این کشور کسب خواهد شد. تیکا در مرحله اول این پروژه؛ کود، سموم دفع آفات، سیستم و تجهیزات آبیاری و سایر مواد لازم را به

یک نابینا در تونس وزیر شد

خود را از مرکز آموزش عالی الکفیف در شهر السوسه بگیرد و سپس به مرکز عالی تحقیقات ادبی و علوم انسانی در شهر قرجانی رفت و در نهایت به مرکز آموزش عالی معلمان در شهر تونس پیوست. او همچنین به عنوان استاد ترجمه در دانشکده ادبیات و هنر و علوم انسانی در شهر منوبه فعالیت می‌کند.

این شهروند تونسی بعد از انتخاب به عنوان وزیر فرهنگ گفت: طرح من رساندن فرهنگ برای افراد فراموش شده و نادیده گرفته شده است. رساندن فرهنگ برای کودکانی که در مناطق کم توسعه و محروم به دنیا می‌آیند؛ افرادی که ارتباط میان آن‌ها و فرهنگ، به دلایلی، قطع شده است. هدف من، مشارکت شهروندان با هر سن یا از هر بخشی در تولیدات فرهنگی کشور است.

منبع: خبرگزاری صدا و سیما، یک نابینا در تونس وزیر شد، ۱۵ شهریور ۱۳۹۹. در:

<https://www.iribnews.ir/00BnpI>

نخستین بار، یک نابینا (روشندل) در تونس، به سمت وزیر منصوب شد. «ولید الزیدی» دارای مدرک دکتری ادبیات است که به عنوان وزیر فرهنگ جدید تونس در هیات دولت این کشور به ریاست هشام المشیشی (نخست وزیر) توانست از پارلمان، رای اعتماد بگیرد.

الزیدی متولد ۱۰ اردیبهشت ۱۳۶۵ (۳۰ آوریل ۱۹۸۶) در استان الکاف تونس است. وی عود می‌نوازد؛ آواز می‌خواند و شعر می‌نویسد. الزیدی نخستین روشندل تونس است که توانست دکتری ادبیات را کسب کند. وی در کودکی، بینایی را از دست داد، اما توانست لیسانس

فرصت‌ها و خطرات چین در عرصه عظیم سنگ آهن آفریقا

یک تحلیلگر صنعت فولاد در چین گفت: "اگر سیمانداو شروع به کار کند، می‌تواند ۴۰ تا ۵۰ دلار در هر تن افت قیمت جهانی سنگ آهن را به همراه داشته باشد".

از ماه مه، شرکت بائواستیل در تلاش برای هدایت کنسرسیومی از سازندگان فولاد به سرمایه‌گذاری در سیمانداو است، اما این پروژه چندان مطمئنی نیست. شرکت‌های چینی سابقه ضعیفی در سرمایه‌گذاری در استخراج معادن خارجی دارند. نمونه بارز، پروژه آهن سینو استرالیا است که پس از آنکه شرکت دولتی سیتیک چین ۴۵۰ میلیون دلار برای ۲۵ سال حق استخراج معدن سنگ آهن در کیپ پرستون در سال ۲۰۰۶ پرداخت، به دلیل تاخیرهای تولید و سرمایه‌گذاری‌های سرسام‌آور، به یک گودال پول تبدیل شد.

یک سرمایه‌گذار ارشد صنعت انرژی گفت: سیمانداو "برای هماهنگی طرف‌های مختلف، تقسیم منافع و خطرات" به معامله‌گر حرفه‌ای نیاز دارد و بدون توانایی جلب همه طرف‌ها برای همکاری و شکل‌گیری یک مدل تجاری پایدار، توسعه سیمانداو امکان‌پذیر نیست.

دولت گینه نیز به دنبال استفاده از پروژه سیمانداو برای گسترش زیرساخت‌های داخلی است و خواستار احداث راه آهن ۶۵۰ کیلومتری ترانس گینه و بندر آبهای عمیق و امکانات حمایتی است. این یک سرمایه‌گذاری عظیم برای توسعه دهندگان سیمانداو است. چنین ساخت و ساز عظیم به معنای دوره سرمایه‌گذاری طولانی مدت است. تحلیلگران گفتند که ساخت و ساز و شروع تحویل سیمانداو ممکن است هشت سال طول بکشد.

منبع: پایگاه خبری فولاد ایران، فرصت‌ها و خطرات چین در عرصه عظیم سنگ آهن آفریقا، ۱۱ شهریور ۱۳۹۹.

در: <https://b2n.ir/849449>

سیمانداو، رشته کوه ۱۱۰ کیلومتری از تپه‌ها در اعماق گینه در غرب آفریقا، دارای بزرگترین ذخایر سنگ آهن دست‌نخورده در جهان است که می‌تواند زنجیره تأمین جهانی ماده اولیه ساخت فولاد به عنوان دومین کالای تجاری پس از نفت خام را در جهان دوباره شکل دهد.

این دارایی عظیم، سرمایه‌گذاران جهانی را به ویژه در چین مجذوب خود کرده است، اما استخراج این ماده معدنی یک چالش سخت است که با خطرات عدم اطمینان فنی، سرمایه‌ای و سیاسی گره خورده است.

گفته می‌شود این بزرگترین معدن با بهترین کیفیت سنگ آهن در جهان محسوب می‌شود. برخی کارشناسان صنعتی پیش‌بینی می‌کنند این معدن می‌تواند سالانه ۱۵۰ میلیون تن سنگ آهن، معادل ۷ درصد تولید جهانی در سال ۲۰۱۹ تولید کند. توسعه این ذخایر می‌تواند سالانه میلیاردها دلار صرفه‌جویی برای چین به عنوان بزرگترین کشور فولادساز جهان به دنبال داشته باشد.

اما ایجاد زیرساخت‌های لازم در گینه، که در سرانه تولید ناخالص داخلی در بین ۱۸۶ کشور از نظر صندوق بین‌المللی پول، ۱۶۰ ام است نیز میلیاردها دلار هزینه دارد. برای اجرای پروژه سیمانداو، نیاز به احداث راه آهن و بندر به اندازه بزرگترین پروژه زیرساختی در آفریقا است و سرمایه‌گذاران تمایلی به هزینه این پول ندارند زیرا خطر سقوط قیمت‌ها وجود دارد. پروژه سیمانداو در دو دهه گذشته به دلیل پیچیدگی‌های سیاسی، اختلافات درباره حقوق معدن، نگرانی در مورد هزینه‌ها و فشار رقابتی صنعتی تا حد زیادی متوقف شده است.

قیمت سنگ آهن در سال جاری همچنان در حال افزایش است و در ۱۹ آگوست به ۱۲۸،۸۰ دلار در هر تن رسید که بالاترین سطح شش‌ساله است و از آن زمان تاکنون روی ۱۲۰ دلار معلق مانده است.

گزارش روزنامه انگلیسی از اوضاع وخیم پناهجویان آفریقایی در بازداشتگاه‌های عربستان

در یکی از تصاویر دیگر که از انتشار آن خودداری شده است، یک جوان آفریقایی خود را از نرده‌هایی که بر روی یک دیوار کاشی‌کاری شده قرار گرفته بود، به دار آویخته و دوستانش که بسیاری از آنها از آوریل در بازداشتگاه‌های عربستان محبوس شده‌اند، می‌گویند که او به این دلیل خودکشی کرد که هیچ امیدی نداشت. پناهجویان آفریقایی که آثار زخم بر روی کمر آنها قابل مشاهده است، می‌گویند که نگهبانان زندان به آن‌ها حمله می‌کنند و آنها را مورد آزار قرار می‌دهند.

انتشار این تصاویر موجی از خشم فعالان حقوق بشر را برانگیخته است و با توجه به اعتراضات جهانی جنبش‌های «جان سیاهپوستان اهمیت دارد»، انعکاس خاصی داشته است. «آدام کوگل»، معاون مدیر دیده‌بان حقوق بشر در خاورمیانه پس از مشاهده تصاویر هولناک از بازداشتگاه‌های پناهجویان آفریقایی در عربستان گفت: «تصاویر بیرون آمده از مراکز بازداشت در عربستان سعودی نشان می‌دهد که مقام‌های این کشور، پناهجویان شاخ آفریقا را در شرایط نامناسب، غیرانسانی و شلوغی قرار داده‌اند و هیچ اهمیتی به امنیت و عزت آنها نمی‌دهند».

کشور نفت‌خیز عربستان سعودی سال‌هاست که از نیروی کار مهاجر آفریقا و آسیا بهره‌برداری می‌کند. طبق برآوردها در ژوئن ۲۰۱۹ میلادی، ۶,۶ میلیون کارگر خارجی که ۲۰ درصد جمعیت این کشور خلیج فارس را

روزنامه انگلیسی «تلگراف» در گزارشی به وضعیت اسفبار پناهجویان آفریقایی در بازداشتگاه‌های عربستان پرداخت. در بخش‌هایی از این گزارش آمده است: عربستان سعودی به عنوان یکی از ثروتمندترین کشورهای جهان، در چارچوب بخشی از سیاست خود برای توقف شیوع ویروس کرونا، دستکم صدها و شاید هزاران پناهجوی آفریقایی را در شرایط وحشتناکی که یادآور اردوگاه‌های بردگان لیبی است، حبس کرده است. پناهجویان محبوس در این بازداشتگاه‌های سعودی‌ها، تصویری را مخفیانه ارسال کرده‌اند که ده‌ها مرد نحیف را نشان می‌دهد که از شدت گرما بی‌حال شده و بدون پیراهن به صورت ردیفی و فشرده در اتاق‌های بسیار کوچک و بدون پنجره بر روی زمین افتاده‌اند.

یکی از تصاویر ظاهراً جسدی را نشان می‌دهد که در میان پتوی بنفش و سفیدرنگ قرار گرفته است. ارسال‌کنندگان این تصاویر می‌گویند که این جسد فردی است که بر اثر گرم‌زدگی جان خود را از دست داده است و همچنین گفته‌اند که غذا و آب کافی در اختیار آنها قرار نمی‌گیرد.

تشکیل می‌دادند، در مشاغلی طاقت‌فرسا و با درآمد بسیار کم مشغول به کار بودند.

پناهجویان در عربستان سعودی عمدتاً در کارهای ساختمانی و دیگر کارهای فیزیکی که سعودی‌ها ترجیح می‌دهند خودشان انجام ندهند، فعالیت می‌کنند. بسیاری از پناهجویان در عربستان سعودی از کشورهای جنوب آسیا هستند اما گروه بزرگی از آنها از شاخ آفریقا که در امتداد دریای سرخ قرار دارد، به این کشور وارد شده‌اند. بازداشتگاه‌هایی که به آن اشاره شده، با مردان اتیوپیایی پُر شده است و شواهد نشان می‌دهد که مراکز دیگری نیز وجود دارد که زنان در آنجا محبوس شده‌اند.

در زمان شیوع کرونا در مارس ۲۰۲۰، دولت عربستان در ریاض نگران شد که پناهجویان که اکثراً در مکان‌های بسیار کوچک و به صورت فشرده به سر می‌برند، عامل شیوع ویروس شوند. سه هزار تن از پناهجویان اتیوپی در ۱۰ روز اول ماه آوریل از عربستان اخراج و به کشورشان بازگردانده شدند و در یکی از یادداشت‌های فاش شده سازمان ملل نیز اعلام شد که عربستان در صدد است ۲۰۰ هزار پناهجوی دیگر را به کشورهایشان بازگرداند که بعد از افشای این مطلب، فشارهای بین‌المللی به ریاض برای توقف این سیاست تشدید شد و عربستان یک مهلت قانونی برای اخراج پناهجویان دریافت کرد.

عربستان سعودی به شدت از نظر نژادی طبقه بندی شده است به طوری که پناهجویان آفریقایی از حقوق قانونی اندکی برخوردار هستند و بسیاری از آنها می‌گویند توسط

کارفرمایانشان مورد استثمار، سوء استفاده جنسی و نژادی قرار می‌گیرند.

در سال ۲۰۱۳، قوانین جدیدی در عربستان وضع شد که بیش از پیش حقوق پناهجویان و چشم‌انداز استخدام کارگران خارجی را محدود می‌کند و تحت حکومت «محمد بن سلمان» ولیعهد عربستان که در سال ۲۰۱۷ قدرت را به دست گرفت، سرکوب پناهجویان در عربستان تشدید شده است.

موقعیت جغرافیایی یکی از دو مرکز بازداشت پناهجویان آفریقایی در «الشمیسی» نزدیکی شهر مکه و یکی از آنها در «جیزان» شهر بندری در نزدیکی یمن است و ظاهراً بازداشتگاه‌های دیگری نیز در عربستان وجود دارد که هزاران شهروند اتیوپیایی در آن محبوس هستند. پناهجویان در هر یک از این بازداشتگاهها گفته‌اند که صدها نفر در هر اتاق جای گرفته‌اند و تصاویر ماهواره ای نشان می‌دهد ساختمان‌هایی در هر دو مرکز وجود دارد که به این مفهوم است که احتمالاً پناهجویان بیشتری در هر مرکز هستند که غیرقابل شمارش هستند. بسیاری از این پناهجویان می‌گویند قبل از آنکه در این اردوگاهها محبوس شوند، از خانه‌هایشان در شهرهای مختلف عربستان سعودی جمع‌آوری شده‌اند.

Source: The Telegraph, Investigation: African migrants 'left to die' in Saudi Arabia's hellish Covid detention centres, 30 August 2020. In: <https://www.telegraph.co.uk/global-health/climate-and-people/investigation-african-migrants-left-die-saudi-arabias-hellish/>

عکسی که ۱۰ سال پیش ناسا از رود نیل منتشر کرد

اداره کل ملی هوانوردی و فضا (ناسا) در سال ۲۰۱۰ میلادی اقدام به گرفتن تصویری زیبا در شب از رود نیل کرد. این تصویر به خوبی گویای نقش مهم این رود در توسعه کشور مصر است. تصویر نشان می‌دهد که اکثر شهرهای این کشور در مسیر جریان رود نیل قرار گرفته است. رود نیل از اتیوپی سرچشمه می‌گیرد و به دریای مدیترانه می‌ریزد.

Source: NASA earth observatory, Nile River Delta at Night, 28 October 2010. In: <https://earthobservatory.nasa.gov/images/46820/nile-river-delta-at-night>

تحلیل‌های روز آفریقا

هزاران نظامی آمریکایی در آفریقا چه می‌کنند؟

حضور نظامی آمریکا، به ویژه کماندوهای آمریکایی، به ندرت به صورت علنی توسط آمریکا یا دولت‌های آفریقایی تصدیق می‌شود. درباره اینکه آنها در آفریقا چکار می‌کنند حتی ابهام بیشتری وجود دارد. ستاد فرماندهی آمریکا در آفریقا (آفریکام) معمولاً ادعا می‌کند که مأموریت نیروهای ویژه صرفاً به ارائه مشاوره، مساعدت، و همراهی محدود می‌شود. با این وجود، در شرایط رزم، میان نقش ناظر و شرکت‌کننده در نبرد به آسانی نمی‌توان تمایز قائل شد.

آمریکا دارای حدود ۶۰۰۰ پرسنل نظامی در سرتاسر قاره آفریقاست و تعداد وابسته‌های نظامی این کشور در بسیاری از سفارت‌خانه‌هایش در آفریقا بیش از تعداد دیپلمات‌هاست. در اوایل سال جاری، وب‌سایت اینترسپت گزارش داد که نیروهای مسلح آمریکا ۲۹ پایگاه را در قاره آفریقا تحت اداره خود دارند. یکی از این پایگاه‌ها یک مرکز پهپادی عظیم در نیجر است. وب‌سایت هیل آن را «بزرگ‌ترین پروژه ساخت‌وساز تحت هدایت نیروی هوایی آمریکا در تمام ادوار» توصیف کرده است. فقط هزینه ساخت‌وساز به تنهایی بیش از ۱۰۰ میلیون دلار برآورد شده و انتظار می‌رود هزینه‌های عملیاتی آن تا سال ۲۰۲۴ به ۲۸۰ میلیارد دلار برسد. این پایگاه به پهپادهای ریبِر مجهز است و آمریکا به لطف آن اکنون قادر است عملیات‌های بمباران فرامرزی را در سرتاسر شمال و غرب آفریقا به اجرا بگذارد.

واشنگتن مدعی است که نقش اصلی نیروهای مسلح این کشور در منطقه مبارزه با ظهور نیروهای افراط‌گراست. طی سال‌های اخیر، تعدادی از گروه‌های جهادی از جمله

گزارش جدید منتشرشده در روزنامه میل‌اند گاردین آفریقای جنوبی ابعاد جدیدی از حضور نظامی آمریکا در قاره آفریقا را نمایان ساخته است. سال گذشته، نیروهای عملیات ویژه آمریکا در ۲۲ کشور آفریقایی فعال بودند. این نیروها ۱۴ درصد مجموع کماندوهای اعزامی آمریکا به آنسوی آب‌ها را تشکیل می‌دهند و بیشترین تعداد نیروهای آمریکایی در یک منطقه پس از خاورمیانه به شمار می‌روند. نیروهای آمریکایی همچنین شاهد نبرد در ۱۳ کشور آفریقایی طی سال گذشته بودند.

آمریکا به‌طور رسمی درگیر جنگ با هیچ کشور آفریقایی نیست و در قالب بحث و گفتگوها درباره استثمارگری آمریکا در سطح دنیا به ندرت نامی از آفریقا به میان می‌آید. بنابراین، هنگامی که نیروهای آمریکایی در آفریقا کشته می‌شوند، نظیر آنچه در نیجر، مالی، و سومالی در سال ۲۰۱۸ اتفاق افتاد، عموم مردم و حتی رسانه‌ها در واکنش به این موضوع اغلب می‌پرسند «اصلاً چرا سربازان آمریکایی آنجا هستند؟»

ابهام درباره اهداف حضور نظامی آمریکا در آفریقا

اهمیت پایگاه دیه‌گو گارسیا

نیروهای مسلح آمریکا همچنین جزیره دیه‌گو گارسیا واقع در اقیانوس هند را تحت اشغال خود دارند. کشور آفریقایی جزیره موریس مدعی مالکیت دیه‌گو گارسیاست. طی دهه‌های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰، دولت انگلیس همه مردم محلی ساکن جزیره را بیرون کرد و به مناطق زاغه‌نشین در کشور موریس فرستاد که اکثرشان هنوز آنجا سکونت دارند. آمریکا از جزیره دیه‌گو گارسیا به‌عنوان یک پایگاه نظامی و یک ایستگاه تسلیحات هسته‌ای استفاده می‌کند. این جزیره در جریان فعالیت‌های نظامی آمریکا در هر دو جنگ عراق نقش حیاتی و مهمی ایفا کرد و همچنین یک تهدید بزرگ به شمار می‌رود، از آن جهت که سایه هسته‌ای بر خاورمیانه، شرق آفریقا، و جنوب آسیا انداخته است.

رسانه‌های غربی درباره انگیزه‌های امپریالیستی چین در آفریقا بسیار سخن می‌گویند (یا به عبارت دقیق‌تر آن را محکوم می‌کنند)، اما از نقش ادامه‌دار آمریکا کمتر سخن گفته می‌شود. با اینکه چین فقط یک پایگاه نظامی در شاخ آفریقا دارد و نقش اقتصادی خود در این قاره را به میزان زیادی پررنگ ساخته است، اما هزاران نیروی آمریکایی حاضر در ده‌ها کشور آفریقایی نادیده گرفته می‌شوند. نکته حیرت‌انگیز درباره امپراطوری آمریکا این است که این امپراطوری نزد کسانی که در خدمت آن هستند، نامرئی است.

Source: Alan MacLeod, US Military Presence: Special Forces Active in 22 African Countries, MintPress News, 10 August 2020. In: <https://www.mintpressnews.com/report-us-special-forces-active-22-countries-africa/270270/>

ترجمه: پایگاه خبری مشرق

الشباب، بوکوحرام، و دیگر گروه‌های وابسته به القاعده در منطقه سر برآورده‌اند. با این حال، دلیل پیدایش این گروه‌ها را تا حدودی می‌توان در اقدامات پیشین آمریکا از جمله بی‌ثبات‌سازی یمن و سومالی و سرنگونی سرهنگ قذافی در لیبی جستجو کرد.

آموزش روش‌های سرکوبگری به پلیس

روشن است که آمریکا نقش مهمی در آموزش سربازان و نیروهای امنیتی در بسیاری کشورها ایفا می‌کند. برای مثال، آمریکا به یک پیمانکار نظامی خصوصی موسوم به بنکرافت اینترنشنال پول می‌دهد تا واحدهای ویژه سومالی که در خط مقدم نبرد در نزاع‌های داخلی در این کشور حضور دارند را تعلیم دهد. به نوشته روزنامه میل‌اند گاردین، این مبارزان سومالیایی احتمالاً با پول مالیات‌دهندگان آمریکایی تأمین مالی می‌شوند.

تعلیم تاکتیک‌های پایه به نیروهای مسلح خارجی شاید یک فعالیت خوشایند و نه چندان قابل توجه به نظر برسد، اما دولت آمریکا همچنین طی دهه‌های متوالی ده‌ها هزار نفر از پرسنل نظامی و پلیس کشورهای آمریکای لاتین را در زمینه آنچه «امنیت داخلی» می‌نامید در دانشکده بدنام موسوم به مدرسه آمریکاس واقع در فورت بنینگ ایالت جورجیا تعلیم داد (نام آن اکنون به مؤسسه امنیت نیمکره غربی تغییر یافته است). اعضای جذب‌شده طی قرن بیستم در زمینه سرکوب‌های داخلی آموزش می‌دیدند و به آنها گفته می‌شد که تهدیدات کمونیستی در هر گوشه و کناری وجود دارد. این نیروها پس از بازگشت به کشور خود مردم را به شکل وحشیانه‌ای سرکوب می‌کردند. به همین نحو، در قالب تعلیمات ضدتروریستی، وجه تمایز میان «تروریست»، «ستیزه‌جو»، و «معترض» اغلب جای بحث داشت.

اوگاندا دروازه ورود به بازار شرق آفریقا (بخش دوم)

آسیب شناسی روابط اقتصادی ایران و اوگاندا

هرچند از بدو پیروزی انقلاب اسلامی ایران و بویژه از زمان تصدی قدرت توسط رئیس جمهور فعلی اوگاندا (آقای یوری موسوینی) در سال ۱۹۸۶ میلادی رویکرد دو کشور همواره در مسیر توسعه مناسبات اقتصادی و بهره گیری از ظرفیت های طرف مقابل بوده است و جمهوری اسلامی ایران برخی کمک های سرمایه ای در اختیار دولت اوگاندا قرار داده است با این حال در نگاهی آسیب شناسانه باید گفت جمهوری اسلامی ایران طی سه دهه اخیر تا حدود زیادی از این بازار بزرگ چهل میلیون نفری در منطقه راهبردی شرق آفریقا غفلت نموده است. در واقع علیرغم انجام برخی پروژه های عمرانی توسط شرکت های ایرانی در این کشور، اهداء برخی ماشین آلات و ادوات کشاورزی و اعطای اعتبار به دولت اوگاندا برای خرید کالاهای ایرانی؛ کشور اوگاندا هیچ گاه به عنوان یکی از اولویت های اصلی ایران در عرصه تجارت خارجی در قاره آفریقا در نظر گرفته نشده و سیاست گذاری مشخصی نیز در قبال این کشور تدوین و طراحی نشده است.

این در حالی است که تاکنون هیات های عالی رتبه زیادی از ایران و اوگاندا به کشورهای مقابل سفر کرده و مذاکرات متعددی در زمینه گسترش روابط اقتصادی فی مابین نیز در قالب برگزاری جلسات کمیسیون مشترک اقتصادی صورت گرفته است. با این حال همان گونه که اشاره شد طرفین و بویژه جمهوری اسلامی ایران به عنوان قدرت سیاسی اقتصادی منطقه ای در منطقه خاورمیانه اراده چندانی در عملیاتی نمودن تصمیمات متخذه صورت نداده اند که عمدتاً به تغییر روسای جمهور ایران و تفاوت رویکرد آنها در قبال فعالیت اقتصادی با قاره آفریقا بازمی گردد. بخش خصوصی نیز هرچند در دهه های ۱۳۸۰ و ۱۳۹۰ اقدامات مثبتی در ورود به بازار مصرفی اوگاندا انجام داده است با این حال هنوز راه زیادی برای رسیدن

به شرایط مطلوب و تراز مثبت تجاری در عرصه اقتصادی بین دو کشور وجود دارد.

نگاهی به تبادل هیات های سیاسی اقتصادی عالی رتبه دو کشور حداقل از ابتدای دهه ۱۳۸۰ نیز هرچند دربرگیرنده توسعه روابط سیاسی دو کشور است با این حال نمایانگر این واقعیت است که سیاست های جمهوری اسلامی ایران در مورد کشور اوگاندا و بهره گیری از ظرفیت های اقتصادی فراوان این کشور بیشتر اعلامی بوده است تا اعمالی:

۱- سفر وزیر بازرگانی ج.ا.ایران به اوگاندا جهت برپایی اولین اجلاس کمیته مشترک همکاری ها بین دو کشور (۱۳۸۰)؛

۲- سفر وزیر تعاون ج.ا.ایران به اوگاندا و افتتاح کارخانه تولید ملامین در این کشور (۱۳۸۱)؛

۳- سفر معاون نخست وزیر و وزیر صنعت و تجارت اوگاندا به تهران (۱۳۸۱)؛

۴- سفر وزیر مشاور در امور صنعت و تجارت اوگاندا جهت شرکت در بیست و سومین نمایشگاه بین المللی تهران؛

۵- سفر هیات تجاری ، اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران به اوگاندا (۱۳۸۱)؛

۶- سفر وزیر بازرگانی ج.ا.ایران ایران به اوگاندا سال (۱۳۸۲)؛

۷- سفر جناب آقای سید محمد خاتمی رئیس جمهور ایران به اوگاندا در راس هیات عالی رتبه اقتصادی جهت امضای ۴ یادداشت تفاهم همکاری در زمینه های مونتاژ تراکتور، کشت صنعتی ، همکاری های کشاورزی (۱۳۸۳)؛

۸- سفر هیات تجاری ، اقتصادی اتاق بازرگانی و صنایع و معادن استان فارس به اوگاندا (مرداد ماه ۱۳۸۴)؛

۹- سفر رئیس سازمان توسعه تجارت و هیات تجاری همراه به اوگاندا (سال ۱۳۸۶)؛

۱۰- سفر هیات تجاری، اقتصادی سازمان بازرگانی استان سیستان و بلوچستان به اوگاندا (مهر ماه ۱۳۸۷)؛

۱۱- سفر رسمی آقای موسوی رئیس جمهور اوگاندا به تهران (اردیبهشت ۱۳۸۸)؛

۱۲- سفر دکتر احمدی نژاد رئیس جمهور ایران به همراه هیأت عالی رتبه سیاسی و اقتصادی به اوگاندا (اردیبهشت ۱۳۸۹)؛

۱۳- حضور رئیس مجلس و معاون رئیس جمهور اوگاندا در اجلاس بین المجالس در تهران و گفتگو با مقامات بلند پایه ایران (۱۳۹۲)؛

۱۴- سفر دکتر ظریف وزیر امور خارجه ج.ا.ایران و هیأت همراه اقتصادی به اوگاندا و امضاء یادداشت تفاهم همکاری های دو جانبه مشورتی بین دو کشور (۱۳۹۳)؛

۱۵- حضور رؤسای کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس اوگاندا در اجلاس دوستان سوریه در تهران (۱۳۹۳)؛

۱۶- سفر وزیر دادگستری اوگاندا به ایران (۱۳۹۳)؛

۱۷- سفر مدیرکل آفریقای وزارت امور خارجه به اوگاندا (۱۳۹۴)؛

۱۸- سفر رئیس دانشگاه آزاد اسلامی اصفهان و هیأت همراه و افتتاح درمانگاه ج.ا.ایران در کامپالا (شهریور ۱۳۹۴)؛

۱۹- سفر مدیرکل همکاری های منطقه ای وزارت امور خارجه اوگاندا به تهران و تشکیل کمیته سیاسی دو کشور (مهر ۱۳۹۴)؛

۲۰- ملاقات دکتر روحانی با رئیس مجلس اوگاندا در اسفندماه ۱۳۹۵ در حاشیه ششمین کنفرانس بین المللی حمایت از فلسطین در تهران؛

۲۱- حضور معاون اول نخست وزیر اوگاندا در مراسم تحلیف ریاست جمهوری ایران و ملاقات با دکتر جهانگیری معاون اول رئیس جمهور (۱۳۹۶)؛

۲۲- سفر معاون وزیر صنعت و تجارت اوگاندا به ایران و ملاقات با وزیر صنعت معدن و تجارت ج.ا.ایران (۱۳۹۶)؛

۲۳- سفر دکتر ظریف وزیر امور خارجه ج.ا.ایران به اوگاندا و افتتاح بیمارستان ۵۰ تخت خوابی ج.ا.ایران در کامپالا؛

۲۴- سفر دکتر ستاری معاون علمی رئیس جمهور به اوگاندا و امضاء چهار یادداشت تفاهم در زمینه «صادرات داروهای پیشرفته انسانی»، «خدمات گردشگری سلامت» و «راه اندازی پارک فناوری کشاورزی» (۱۳۹۷).

البته پروژه های مشترک سرمایه گذاری ذیل طی چند سال گذشته در دستور کار بخش های دولتی و خصوصی ج.ا.ایران قرار دارد با این حال هنوز افق مشخص و برنامه ریزی مدونی برای تحقق این پروژه ها در اوگاندا وجود ندارد:

۱- توسعه همکاری ها در زمینه های بانکی، بیمه و حمل و نقل؛

۲- ایجاد منطقه کشت صنعتی در کامپالا به منظور تولید دانه های روغنی؛

۳- احداث کشتارگاه صنعتی با ذبح شرعی در کامپالا؛

۴- شرکت در مناقصات خطوط انتقال نیرو و آب و سدسازی در اوگاندا توسط بخش خصوصی.

فرصت ها:

۱- عضویت اوگاندا در بلوک های اقتصادی مهم منطقه ای همچون اتحادیه اقتصادی بازار مشترک شرق و جنوب آفریقا (کومسا)، سازمان بین دولتی توسعه در شرق آفریقا (ایگاد) و جامعه شرق آفریقا و امکان بهره گیری از ظرفیت های اقتصادی این سازمان ها از طریق اوگاندا؛

۲- بازار بسیار مناسب اوگاندا برای شرکت های ایرانی دست اندرکار در کشاورزی در زمینه انتقال تجربه و فناوری نوین کشت و زرع، تراکتور و دیگر ماشین آلات کشاورزی و امکان فروش تولیدات صنعتی کشاورزی ایرانی به کشورهای کنگو، جنوب سودان و رواندا از طریق اوگاندا؛

۳- وجود بازار بسیار مناسب برای شرکت های ایرانی دست اندرکار در خدمات فنی مهندسی، تولید انرژی

بخصوص برق، پمپاژ آب، لوله کشی و تأمین آب شرب و ارائه تکنیک های نوین برای ارتقاء آبیاری زمین های حاصلخیز اوگاندا؛

۴- علاقه فراوان شرکت های دولتی اوگاندا به محصولات فناورانه شرکت های دانش بنیان و استارتاپ ایرانی بویژه در عرصه های فناوری اطلاعات و ارتباطات و نرم افزارهای رایانه ای، برق و الکترونیک و سخت افزارهای رایانه ای، زیست فناوری، تجهیزات پیشرفته ساخت و تولید آزمایشگاهی، صنایع غذایی، عمران و حمل و نقل، برق، معدن، کشاورزی و آب و هوا؛

۵- زمینه مساعد برای سرمایه گذاری شرکت های خصوصی ایرانی دست اندرکار در صنعت فیبر نوری با توجه به افزایش بیست و هشت درصدی نرخ کارآفرینان اینترنتی اوگاندا و افزایش کسب و کارهای اینترنتی ناشی از نصب کابل های فیبر نوری حتی در دورافتاده ترین روستاهای این کشور؛

۶- نیاز کشور اوگاندا به همکاری با شرکت های تخصصی در حوزه های صنعت ساختمان سازی، صنایع راه سازی، تجهیزات کشاورزی، لاستیک، سیمان، لیزر، فوتونیک و ساختارهای میکرونی، مدیریت آب، محیط زیست، سلول های بنیادی، گیاهان دارویی، نانو، زیست فناوری، نفت، گاز، ذغال سنگ، صنایع دریائی و... و پتانسیل بالای شرکت های دولتی و خصوصی ج.ا.ایران در این عرصه ها؛

۷- استقبال دولت اوگاندا از شرکت های دولتی و خصوصی ایرانی جهت همکاری های دوجانبه در حوزه انرژی های تجدید پذیر؛

۸- مساعد بودن زمینه فعالیت شرکت های خصوصی ایرانی در بخش های ساختاری مختلف با توجه به اعلام آمادگی دولت اوگاندا برای فراهم آوردن تسهیلات لازم جهت سرمایه گذاری و فعالیت شرکت های ایرانی نظیر: احداث کشتارگاه صنعتی، ایجاد مرکز پرورش شترمرغ، ساخت خطوط انتقال نیرو و آب، ایجاد فروشگاه کالاهای ایرانی، سرمایه گذاری در صنایع کوچک و متوسط فرآوری

محصولات کشاورزی و تهیه کنسانتره، فرآوری قهوه و پنبه و برنج و چای، تاسیس واحدهای تولید انواع کیک و بیسکویت و شکلات، ایجاد تاسیسات صید صنعتی از دریاچه ویکتوریا، صادرات خدمات فنی و مهندسی، پرورش انواع گل و گیاهان زینتی، توسعه شبکه حمل و نقل شهری و بین شهری و شبکه راه آهن؛

۹- اعلام رسمی دولت اوگاندا مبنی بر آن که شرکت های ایرانی سرمایه گذار در این کشور همچون دیگر موسسات تجاری خارجی مستقر در اوگاندا می توانند صد درصد مالکیت شرکت ها را برعهده داشته و سود حاصل از تجارت خود را به خارج از کشور منتقل کنند؛

۱۰- اعلام آمادگی رسمی اتاق بازرگانی اوگاندا در خصوص معرفی شرکای تجاری بومی مناسب به شرکت های خصوصی ایرانی و مهیا ساختن تسهیلات لازم برای کمک به سرمایه گذاران ایرانی علاقمند به سرمایه گذاری های خرد و کلان در این کشور؛

۱۱- اتخاذ سیاست های تشویقی جدید توسط دولت اوگاندا با هدف جلب و جذب سرمایه های خارجی خصوصا با توجه به بیکاری گسترده جوانان این کشور بیکاری گسترده جوانان (۷۰ تا ۸۰ درصد - آمار ۲۰۱۶) و تلاش دولتمردان برای فراهم آوردن اشتغال و امکانات شغلی برای آنها؛

۱۲- امکان صدور محصولات تولیدی سرمایه گذاران خارجی در کشور اوگاندا به دیگر کشورهای عضو جامعه اقتصادی شرق آفریقا بدون پرداخت عوارض گمرکی؛

۱۳- واحد پول نه چندان قدرتمند اوگاندا (هر یک دلار آمریکا در حال حاضر ۳،۷۰۲،۱۵ شیلینگ اوگاندا است) که در حال حاضر برای سرمایه گذاران ایرانی فرصت محسوب می شود؛

۱۴- شبکه بانکی مناسب برای نقل و انتقالات و گردش مالی در داخل و خارج کشور؛

۱۵- حضور اقلیت چند هزار نفری بلوچ های ایرانی ساکن در شهرهای کامپالا، سورتی (Soroti) و اروا (Arua)

اوگاندا و علاقه فراوان آنها به توسعه مناسبات تجاری خود با شرکت‌های دولتی و خصوصی ایرانی؛

۱۶- وجود ساختار قدرتمند آموزش عالی در اوگاندا و بهره‌مندی این کشور از مجموعه‌ای از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی معتبر خصوصاً دانشگاه قدیمی و بسیار مشهور ماکرره (Makerere University) که طی پنجاه سال گذشته در ارتقاء سطح علمی طبقه نخبه و روشنفکر اوگاندا و دیگر کشورهای شرق آفریقا نیز نقش آفرین بوده است. برخی از مشهورترین سیاستمداران کشورهای شرق آفریقا در این دانشگاه پرآوازه تحصیل کرده‌اند که به عنوان نمونه می‌توان به جولوس نایرره (نخستین رئیس جمهور و رهبر کاریزماتیک تانزانیا)، بنجامین امکاپا (رئیس جمهور تانزانیا طی سال‌های ۲۰۰۵-۱۹۹۵)، جوزف کابیلا (رئیس جمهور فعلی جمهوری دموکراتیک کنگو)، موای کیباکی (رئیس جمهور کنیا طی سال‌های ۲۰۰۲ تا ۲۰۱۳)، میلتن اوبوته (نخست وزیر اوگاندا در سال‌های ۱۹۶۶-۱۹۶۲ و رئیس جمهور اوگاندا طی سال‌های ۱۹۶۶-۱۹۸۵ و ۱۹۸۰-۱۹۸۵)، گادفری بینایسا (نخستین رئیس جمهور اوگاندا پس از استقلال)، یوسف لوله (رئیس جمهور موقت اوگاندا در سال ۱۹۷۹) و ده‌ها معاون رئیس جمهور، نخست وزیر، وزیر و رؤسای مؤسسات عالی اداری در کشورهای تانزانیا، کنیا، اوگاندا، کنگو دموکراتیک، رواندا و مالوای اشاره کرد. دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی اوگاندا بارها علاقه فراوان خود به توسعه روابط علمی دانشگاهی با دانشگاه‌های ایرانی را اعلام کرده‌اند.

۱۷- وجود اقلیت ۳۰ درصدی مسلمان و اقلیت بسیار کوچک (حدوداً دو هزار نفری) شیعه در این کشور و امکان بهره‌گیری از پتانسیل و ظرفیت‌های آنان در زمینه بازاریابی و فروش تولیدات صنعتی ایرانی با توجه به اشتراکات عمیق دینی و مذهبی و اعتماد متقابل.

تهدیدها:

با وجود آن که کشور اوگاندا به دلیل رشد اقتصادی یک

دهه اخیر از فقر و محنت کمتری در مقایسه با کشورهای همچون سیرالئون، مالی، آفریقای مرکزی، کنگوی دموکراتیک، لیبیا و ... برخوردار است، اما همچون دیگر کشورهای آفریقایی از مشکلات و معضلات اقتصادی و اجتماعی عمیقی رنج می‌برد که بر فضای عمومی این کشور سایه انداخته‌اند. مهمترین مشکلات اجتماعی و اقتصادی اوگاندا عبارتند از:

- ۱- فقدان امنیت عمومی در مناطق مرزی بویژه در مرزهای این کشور با جمهوری کنگوی دموکراتیک؛
- ۲- وجود ۱/۵ تا ۱/۶ میلیون آواره اوگاندایی ساکن در اردوگاه‌های پناهندگان کنیا و تانزانیا،
- ۳- درصد نسبتاً بالای مبتلایان به ویروس HIV ایدز؛
- ۴- مهاجرت تدریجی افراد متخصص و حرفه‌ای این کشور به اروپای غربی و آمریکای شمالی.

جدای از این مشکلات، فساد نسبتاً گسترده در بخش اداری کشور، رواج نابسامانی‌های اخلاقی بویژه در بین نسل جوان، رخنه فرهنگ غرب در ساختارهای سنتی و بی‌توجهی تدریجی جوانان به فرهنگ بومی، عدم اجراء قوانین توسط قوه مجریه، وابستگی اقتصادی به کشورهای کمک‌کننده (۱۰ درصد درآمد سالانه اوگاندا متکی به کمک‌های دریافتی از انگلستان، استرالیا، ایرلند، بلژیک، سوئد و سوئیس است)، پدید آمدن شکاف عظیم طبقاتی ناشی از توزیع نامناسب ثروت (وجود اقلیت ثروتمند کمتر از دو درصدی در مقابل خیل جمعیت فقیر و مستمند) و... از دیگر چالش‌های بزرگ اجتماعی و اقتصادی این کشور به شمار می‌رود.

نویسنده: دکتر امیر بهرام عرب احمدی، مدیر گروه مطالعات آفریقای مرکزی و جنوبی دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران - منتشر شده در خبرگزاری صدا و سیما، ۲ دی ۱۳۹۷. به آدرس:

<http://www.iribnews.ir/009gvO>

آیین‌های محرم در کشورهای آفریقایی و ارتباط نزدیک با فرهنگ ایرانی

آفریقا، گرامیداشت عاشورا را معرف حضور شیعیان و عاشقان اهل بیت علیهم السلام در قاره آفریقا می‌دانند. در خصوص نحوه ورود آیین‌های عزاداری و برپایی مراسم عاشورا و اربعین در آفریقا، تاریخ مکتوبی وجود ندارد، اما تحقیقات انجام شده در کشورهای تانزانیا و ماداگاسکار و جزایر کومور و زنگبار نشان می‌دهد که مبلغین و علمای ایرانی تبار، نقش موثری در سازماندهی شیعیان و برپایی مراسم عزاداری ماه محرم داشته‌اند. با هدایت آنها، مساجد و حسینیه‌های متعددی در این کشورها بخصوص جزیره زنگبار ساخته شده است و مکانهایی همچون تعزیه خانه و ماتم خانه در شهرها و مساجد و حسینیه‌های آنها وجود دارد.

مبلغان شیعی از جزیره زنگبار، به ترویج تشیع در جنوب آفریقا و کشورهای ماداگاسکار و مجمع الجزایر کومور و از طرفی دیگر در شرق آفریقا و تانزانیا، کنیا و جزیره "مومباسا" در اقیانوس هند پرداخته‌اند و اکنون نیز در ایام محرم و صفر، این مساجد و حسینیه‌ها پذیرای عاشقان حسینی هستند. در قرن معاصر نیز حضور مبلغین ایرانی تبار و سفر علمای ایرانی به شرق آفریقا و سکونت در جزیره زنگبار، از عوامل غیرقابل انکار تبلیغ آیین تشیع و فرهنگ عاشورا بوده است.

در تانزانیا و زنگبار و کشورهایمانند ماداگاسکار و کومور افرادی وجود دارند که در ایام محرم به زبان فارسی، نوحه و روضه می‌خوانند و در زنگبار، هر ساله در ایام محرم و اربعین مراسم سنتی سینه زنی و نوحه خوانی برگزار می‌شود. یکی از این مراسم عزاداری، موسوم به سینه زنی بوشهری است که اشعاری همچون «علی اصغر زینب - نور چشم‌های زینب» را نیز می‌خوانند. در این مراسم افراد با حلقه زدن و دست انداختن گردن یکدیگر می‌

الجزایر، مصر، مراکش و تونس از جمله کشورهای شمال آفریقا هستند که شیعیان آنها همگام با شیعیان سایر مناطق جهان، به سوگ آن امام همام می‌نشینند و جلسات عزاداری برگزار می‌کنند. در برخی مناطق شرق آفریقا نیز شیعیان با برگزاری مراسم عزاداری سینه زنی، سخنرانی، اطعام فقرا، سیاهپوش کردن اماکن، تعطیل کردن کار و کسب در روزهای نهم و دهم محرم و همچنین روز بیستم صفر (اربعین)، به سوگ می‌نشینند که از جمله می‌توان به کشورهای تانزانیا، ماداگاسکار، زنگبار، کومور و مومباسا اشاره کرد.

گرامیداشت محرم در شرق آفریقا و در جزایر زنگبار، مومباسا و مجمع الجزایر کومور، هر سال با آغاز سال هجری قمری توسط شیعیان با برگزاری امور و مراسم مختلفی آغاز می‌شود. شیعیان در شرق آفریقا در مراسم ماه محرم با سیاه پوش کردن اماکن و مساجد و منازل خود، به برگزاری جلسات مذهبی با دعوت از مبلغین مشهور و خطیبان برجسته اسلامی برای سخنرانی در مساجد اصلی می‌پردازند. مراسم نوحه خوانی و سینه زنی، تعطیلی کسب و کار در ایام تاسوعا و عاشورا و اربعین، برپایی مراسم زیارت عاشورا در حسینیه‌ها و مساجد، برپایی نمایشگاههای نمادین از صحنه کربلا و وقایع تاریخی تاریخ اسلام و تعزیه خوانی، راهپیمایی در دارالسلام و زنگبار و اطعام عزاداران و مستمندان که به "نیاز" معروف است، از مراسم ماه محرم در این منطقه است.

این آداب از شهر به شهری دیگر و کشور به کشور دیگر، متفاوت است و شیعیان بومی نیز که آموزه‌های تشیع با فرهنگ آنها عجین شده است با برگزاری مراسم خاص، یاد این ایام را زنده نگه می‌دارند. در حال حاضر مردم

چرخند و شیعیان بومی نیز با فراگرفتن این نوع سینه زنی آن را مدیون ایرانیان می‌دانند.

علاوه بر حضور ایرانیان و مبلغین ایرانی در زنگبار که ارتباط تنگاتنگی با شیعیان خوجه اثنی عشری داشتند و امامان جماعت و ملجاء شیعیان هندی تبار بوده اند، برخی دیگر از شیعیان نیز دارای تشکیلات و حسینیه‌هایی در کشورهای آفریقایی هستند و در کشورهای غرب آفریقا مانند ساحل عاج، سنگال و بنین حضور دارند. از جمله ساکنان لبنانی تبار، حضور منسجمی در ترویج تشیع و برپایی مجالس سوگواری و ایام محرم و تاسوعا دارند.

در تانزانیا و جزیره زنگبار نیز مکانی به نام حسینیه بحرینی ها وجود دارد که شیعیان عرب تبار بحرینی و عمانی، اقدام به عزاداری برای سید الشهداء می‌کنند. در ایام اربعین، دسته های عزاداری شیعیان با حضور در این محل که مکان استقرار شیعیان بومی زنگبار است، مراسم عزاداری برگزار می‌کنند. در این مراسم اسبی که نماد ذوالجنان است در خیابانها به گردش در می‌آید و شیعیان و عزاداران حسینی، مردم آفریقا را از ظلمی که بر نوه رسول خدا واقع شده است آگاه می‌سازند و این اسب خونین، ظلم امویان را به دیگر مسلمانان یادآوری می‌کند.

در ایام محرم، شیعیان خوجه در مسجد مرکزی شیعیان دارالسلام، مراسم مشهور به "روز حسین" را برگزار می‌کنند.

کنند و نمایندگان فرقه های اسلامی و اهل سنت و شیعیان بومی با حضور در این مراسم، به زبان محلی و سواحیلی، برای معرفی و ترویج مکتب تشیع، برای حاضران سخنرانی می‌کنند. در ایام محرم و صفر هر سال خیابانها و مراکز اصلی پایتخت دارالسلام و مسجد مرکزی شیعیان، سیاه پوش می‌شود و از شب اول محرم، شیعیان خوجه هندی با برپایی ماکت واقعه کربلا و سیر روزشمار دهه اول محرم و پخش روضه و مرثیه از معابر و مساجد و اماکن متعلق به خود، این ایام را گرمی می‌دارند.

حضور پر شور در نماز جماعت‌های یومیه و عزاداری شبانه و سخنرانی وعاظ مشهور در شبهای محرم به خصوص روزهای تاسوعا و عاشورا از با شکوه ترین مراسم شیعیان در دارالسلام است. با نزدیک شدن روز عاشورا شیعیان مقیم دارالسلام با همراهی بومیان در شب عاشورای محرم هر سال با برگزاری راهپیمایی شب عاشورا از مسجد قدیمی شیعیان به سمت مسجد مرکزی شیعیان، سینه زنی و نوحه خوانی می‌کنند و در میان حرکت دسته عزاداری برخی از هندوها و غیرشیعیان نیز حضور می‌یابند و به نذر و نیاز می‌پردازند.

منبع: الکوثر، آیین های محرم در کشورهای آفریقایی، ۳ شهریور ۱۳۹۹.

<https://fa.alkawthartv.com/news/159704>

تأثیرات کوتاه و بلندمدت کرونا بر سیستم غذایی شرق آفریقا

تامین معیشت بسیاری از مردم این نقطه از جهان را با مشکل مواجه کرده است زیرا اغلب آن‌ها زندگی خود را بر پایه تولید و فروش محصولات کشاورزی اداره می‌کنند درحالی‌که کاهش تقاضای کشورهای خارجی برای محصولات کشاورزی، قهوه، ماهی و سایر مواد غذایی صادراتی این کشور منجر به تعطیلی بسیاری از مراکز

تلاش‌های بی‌وقفه مقامات ارشد شرق آفریقا برای به حداقل رساندن گسترش ویروس کرونا، از توجه آن‌ها به سیستم‌های غذایی کاسته و همین امر باعث ایجاد اختلالاتی در زنجیره‌های تأمین مواد غذایی این کشور شده است. اختلالات به وجود آمده که آثار کوتاه‌مدت و بلندمدت بسیاری برای آینده این کشور در پی دارد،

عرضه آن‌ها شده و رکود اقتصادی را برای آن‌ها رقم زده است. در این بین زنان کارگر آفریقایی بیشترین آسیب را متحمل شده‌اند زیرا اغلب آن‌ها توانایی کار کردن در صنایع دیگر را ندارند و همین امر وضعیت مالی آن‌ها را در شرایط بسیار نامعلومی قرار داده است.

تأثیر کرونا بر کشاورزی آفریقا

انتظار می‌رود که کووید-۱۹ اثرات منفی خود بر سیستم‌های گوناگون اعم از زنجیره تامین مواد غذایی را در مدت‌زمان‌های مختلف به نمایش بگذارد. در رابطه با زنجیره‌های تأمین مواد غذایی شیوع این بیماری در کوتاه‌مدت منجر به توقف تولید می‌شود و در درازمدت توزیع این مواد را تحت تأثیر قرار می‌دهد. در نقاطی از کشورهای آفریقایی که توزیع مواد غذایی در آن‌ها کاملاً بر حمل‌ونقل‌های جاده‌ای متکی است، اعمال محدودیت‌های مربوط به تردد، روند توزیع مواد غذایی را هم در کوتاه‌مدت و هم درازمدت با مشکلات زیادی مواجه کرده است. در طول دوران همه‌گیری کرونا و اعمال قرنطینه‌های سختگیرانه به‌منظور شیوع مهار آن، بسیاری از کشاورزان آفریقایی با کمبود دانه و کود مناسب برای کشت مواجه بودند و امکان تهیه آن‌ها از شهرهای اطراف را نیز نداشتند، به همین دلیل فرآیند کشت محصولات آن‌ها با تأخیر مواجه شد. این رویداد در دراز مدت تبعات بسیاری دارد که از مهم‌ترین آن می‌توان از کاهش تولید محصولات کشاورزی و در نتیجه تهدید معیشت مزرعه‌داران و امنیت غذایی جوامع نام برد.

تأثیر کرونا بر دستفروشان آفریقایی

دستفروشان کامپالا پایتخت کشور آفریقایی اوگاندا که اغلب آن‌ها را زنان خانه‌دار تشکیل می‌دهد به دنبال دستورات سفت و سخت مقامات ارشد مبنی بر ماندن در خانه درآمد خود را به طور کامل از دست دادند. این در

حالی است که بسیاری از این زنان مدعی شده بودند که دولت در دوران سخت قرنطینه این جوامع را به حال خود رها کرده بود و آن‌ها از هیچ حمایتی برخوردار نبودند. بدیهی است که اگر فروشندگان در وضعیت فقر قرار بگیرند، در درازمدت نه تنها امنیت غذایی خود آن‌ها با تهدید مواجه می‌شود، بلکه توزیع غذا توسط این افراد در میان جوامع کم‌درآمد به سختی صورت خواهد گرفت.

مواجهه فروشندگان مواد غذایی با مشکلات کرونا

خوشبختانه بسیاری از کارکنان بخش سیستم مواد غذایی در آفریقا در واکنش به مشکلات موجود بر سر راه زنجیره تأمین مواد غذایی وارد عمل شده و اقدامات کارآمدی انجام داده‌اند. به عنوان مثال در کامپالا برخی از فروشندگان غیررسمی به توزیع مواد غذایی در جلوی منازل روی آورده‌اند در حالی که بسیاری نیز تجارت الکترونیکی را در پیش گرفته‌اند. کشاورزان کنیا از طریق رسانه‌های جمعی به فروش محصولات کشاورزی خود به مشتریان محلی پرداخته‌اند و از همین طریق نیز دانه‌ها و کودهای مورد نیاز خود را خریداری می‌کنند. این در حالی است که دسترسی ضعیف به خدمات دیجیتالی در شرق آفریقا، امکان ارائه راه‌حل‌های مناسب تکنولوژیک برای مقابله با چالش‌های به وجود آمده بر اثر شیوع بیماری کووید-۱۹ را با محدودیت مواجه کرده است. مقامات رسمی آفریقایی امیدوارند هر چه زودتر بتوانند در کنار اعمال اقدامات خود برای کاهش گسترش ویروس کرونا، مردم آفریقایی شرقی را نیز از خدمات دیجیتالی بهره‌مند سازند.

منبع: خبرگزاری ایمننا، تأثیرات کوتاه و بلندمدت کرونا بر سیستم غذایی آفریقا، ۶ شهریور ۱۳۹۹. در:

www.imna.ir/news/441196

فرصت‌ها و رویدادهای اقتصادی آفریقا

اطلاعیه تسهیل در امر دسترسی فعالان اقتصادی ایران به بازار ماداگاسکار

کنسولگری جمهوری ماداگاسکار در تهران در اطلاعیه و فراخوانی از تسهیل در امر دسترسی فعالان اقتصادی ایران به بازار ماداگاسکار خبر داد. در متن این اطلاعیه و فراخوان آمده است:

اعزام هیأت اقتصادی با اولویت مدیران کارخانجات و شرکتهای معتبر داخلی به ماداگاسکار در پاییز ۱۳۹۹ در آستانه دومین سالگرد فعالیت رسمی کنسولگری جمهوری ماداگاسکار در تهران و ساماندهی امور اقتصادی و بازرگانی دو کشور، با حمایت دولت ماداگاسکار زمینه سرمایه‌گذاری و افتتاح شعب شرکتهای ایرانی فراهم شده است. در همین راستا، برنامه‌ریزی برای اعزام و هماهنگی برگزاری جلسه B2B با مدیران شرکتهای ایرانی و انجام طرحهای مشترک با شرکتهای معتبر در ماداگاسکار و بازدید از ظرفیتهای منطقه صنعتی آنتاناریو برای راه اندازی خط تولید متوسط فراهم شده است. شرکتهای و فعالان اقتصادی برای ثبت نام و حضور در این هیأت، در اسرع وقت درخواست رسمی، کاتالوگ و زمینه مدنظر همکاری را ارسال نمایند.

اطلاعات تماس:

@MadagascarConsulatTehran

+989024840059

<https://www.instagram.com/p/CEYjuyGHWce/?igshid=1c8376dwnt1dd>

منبع: کنسولگری جمهوری ماداگاسکار در تهران